

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 ประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 433 โรงเรียน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) จำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 50 คน จำนวนรวม 400 คน

2.2 ประชากรที่เป็นครูศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 433 โรงเรียน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) จำนวน 50 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวนรวม 50 คน

2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ คุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 9 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

2.1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำรวจ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุ

ธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร (Open-ended)

2.2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 11 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (Open-ended)

2.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษาประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ประกอบด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับนักเรียน จำนวน 400 ชุด แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับครูศิลปศึกษา จำนวน 50 ชุด และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา จำนวน 9 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยหรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์เนื้อหาโดยเสนอในรูปความเรียง ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในตอนที่ 1 นั้นเสนอในรูปความเรียง และข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการสร้างงานศิลปะโดยใช้

วัสดุธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาโดยเสนอในรูปแบบเรียง

สำหรับการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำเสนอ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลการวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 สรุปผลวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของครูศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 สรุปผลวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนศิลปศึกษา

2. อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

- 2.1 ด้านการออกแบบ
- 2.2 ด้านการวางแผนการทำงาน
- 2.3 ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ
- 2.4 ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน แต่ละส่วนแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1.1 ผลการวิจัยผลการวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ในด้าน

1. ด้านการออกแบบ
2. ด้านการวางแผนการทำงาน
3. ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ
4. ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

1.2 ผลการวิจัยผลการวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ของครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในด้าน

1. ด้านการออกแบบ
2. ด้านการวางแผนการทำงาน
3. ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ
4. ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 สรุปผลวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะศึกษา โดยการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากนักเรียนจำนวน 400 คน นักเรียนส่วนมากเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49 และนักเรียนส่วนมากมีอายุ 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมา คืออายุ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 นักเรียนส่วนมากมีผลการเรียนระหว่าง 2.01 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมา มีผลการเรียนระหว่าง 3.01 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 43 นักเรียนส่วนมากมีความรู้สึกรักชอบวิชาศิลปะมาก คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา มีความรู้สึกรักชอบ คิดเป็นร้อยละ 28.8 นักเรียนส่วนมากใช้เวลาทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาศิลปะปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.75 รองลงมา มีการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาศิลปะน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 23.5 นักเรียนส่วนมากมีความรู้สึกรักชอบทำกิจกรรมศิลปะมาก คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา มีความรู้สึกรักชอบทำกิจกรรมศิลปะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.25 นักเรียนส่วนมากเคยใช้วัสดุธรรมชาติในการทำงานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 75.75 และที่ไม่เคยใช้วัสดุธรรมชาติในการทำงานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 24.25 และได้พบว่า นักเรียนชอบการวาดภาพมากที่สุด โดยนักเรียนสามารถเลือกหัวข้อได้มากกว่า 1 หัวข้อ คิดเป็นร้อยละ 64.2 รองลงมา คือการระบายสี คิดเป็นร้อยละ 58.0

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการออกแบบ การวางแผนการทำงาน การเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ การปฏิบัติงานตามขั้นตอน

ข้อที่ 2.1 ความคิดเห็นด้านการออกแบบโดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียนส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 1.1 นักเรียนส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ที่นักเรียนจะสามารถออกแบบสร้างผลงานศิลปะจากวัสดุธรรมชาติได้อย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 1.3 นักเรียนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย กับการออกแบบผลงานศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.23$)

ข้อที่ 2.2 ความคิดเห็นด้านการวางแผนการทำงานศิลปะ โดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียนส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 2.2 นักเรียนส่วนมากมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ที่อยากจะวางแผนการทำงานศิลปะ โดยใช้วัสดุธรรมชาติด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 2.3 นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง กับการวางแผนการทำงานโดยใช้วัสดุธรรมชาติเป็นเรื่องยาก ($\bar{X} = 3.23$)

ข้อที่ 2.3 ความคิดเห็นด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ ในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียนส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 4.1 นักเรียนมีความสนใจที่จะจัดเตรียมวัสดุธรรมชาติและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 4.4 นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลางว่าจะสามารถเลือกใช้วัสดุจากธรรมชาติได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมศิลปะที่ทำ ($\bar{X} = 3.38$)

ข้อที่ 2.4 ความคิดเห็นด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนโดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียนส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 3.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนส่วนมากมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ว่านักเรียนสามารถสร้างงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติ ได้ตามที่ต้องการ ออกแบบไว้ และข้อที่ 3.5 นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย กับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนทำให้ผลงานของนักเรียนมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.38$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ

ข้อที่ 3.2 นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย กับการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ส่งเสริมให้ นักเรียน ทำงานอย่างเป็นกระบวนการ ($\bar{X} = 3.83$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติ ในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า นักเรียนส่วนมากมีความคิดเห็น ว่าชอบการเรียนการสอนวิชาศิลปะมาก เพราะเป็นวิชาที่สนุก และมีความสนใจอยากสร้างงาน ศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ

1.2 ผลการวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของครูศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างประชากร 50 คน ครูส่วนมากเป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย คือเป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 56 และ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44 ครูส่วนมากมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิด เป็นร้อยละ 42 รองลงมา คืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28 ครูส่วนมากมีการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 2 ครูส่วนมาก สำเร็จการศึกษาด้านวิชาศิลปะ ศิลปศึกษาหรือ ศิลปประยุกต์ คิดเป็นร้อยละ 60รองลงมา นาฏศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 18 คนตรี ครูส่วนมากมีตำแหน่งเป็นครู/อาจารย์ด้านศิลปะ ศิลปศึกษาหรือ ศิลป ประยุกต์ คิดเป็นร้อยละ 100 อื่นๆไม่ปรากฏ ครูส่วนมากมีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะระหว่าง 1 – 5 ปี ครูส่วนมากมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาระทัศนศิลป์ที่เน้นการใช้วัสดุธรรมชาติระหว่าง 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาไม่เคยเข้าอบรม คิดเป็นร้อยละ 34 ครูส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนสอนกลุ่มสาระศิลปะที่เน้นการใช้วัสดุธรรมชาติมีความคิดเห็นในระดับปาน กลาง คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมามีความคิดเห็นในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 40 ครูส่วนมากมีความ คิดเห็นว่า ควรส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็น ร้อยละ 98 และมีครูเป็นส่วนน้อยมาก ที่มีความคิดเห็นว่ามันไม่ควร คิดเป็นร้อยละ 2 ครูส่วนมากมี ความคิดเห็นว่าควรส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาคือ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42 ครูส่วนมากมี

ความคิดเห็นว่าการส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีคุณค่าต่อเด็กในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 92 รองลงมาคือ ทำให้เด็กรู้คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 84

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการออกแบบ การวางแผนการทำงาน การเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ การปฏิบัติงานตามขั้นตอน

ข้อที่ 1.1 ความคิดเห็นด้านการออกแบบ ครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 1.4 การออกแบบส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจวัสดุธรรมชาติในสิ่งแวดล้อมรอบตัว ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 1.2 วัสดุธรรมชาติ จะเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนสนใจในการออกแบบชิ้นงานทางศิลปะมากขึ้น ($\bar{X} = 3.06$)

ข้อที่ 1.2 ความคิดเห็นด้านการวางแผนการทำงาน ครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 2.5 การวางแผนการทำงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติ ทำให้ครูมีปัญหาด้านการเตรียมการสอนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 2.3 การวางแผนการทำงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้น ป. 3 ใช้เวลามากกว่าการทำงานโดยใช้วัสดุประเภทอื่นๆ ($\bar{X} = 2.00$)

ข้อที่ 1.3 ความคิดเห็นด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ ครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 4.1 การส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกใช้วัสดุธรรมชาติ ทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 4.2 การใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.72$)

ข้อที่ 1.4 ความคิดเห็นด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็น

ด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 3.3 ครูส่วนมากมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยว่านักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3.2 แต่ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง ว่านักเรียนของท่านมีปัญหาในการปฏิบัติงานโดยใช้วัสดุธรรมชาติ มากกว่าการใช้วัสดุประเภทอื่นๆ ($\bar{X} = 2.23$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของครูศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ครูส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกันว่า การใช้วัสดุธรรมชาติในการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะมีความสำคัญมากและจะทำให้เกิดประโยชน์มากมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ กระบวนการสร้างงาน ลักษณะนิสัย และทำให้เด็กรู้คุณค่าและประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเป็นการปลูกฝังให้เด็กรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ แต่ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะต้องสอนจิตสำนึกที่ดีให้เด็ก หาดตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับเด็ก และสอนวิธีใช้วัสดุธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าและจะต้องไม่เป็นการทำลายธรรมชาติ และจากข้อมูลยังพบว่ามีครูหลายๆ ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดี จึงควรมีการส่งเสริมอย่างจริงจัง เช่น สร้างแหล่งการเรียนรู้ทางธรรมชาติให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ เช่น การจัดสวนแห่งการเรียนรู้

1.3 สรุปผลวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน เป็นเพศชาย จำนวน 5 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน อายุระหว่าง 25 – 30 จำนวน 2 คน อายุระหว่าง 31 – 35 จำนวน 2 คน อายุระหว่าง 40 – 45 จำนวน 2 คน อายุระหว่าง 45 – 55 จำนวน 3 คน การศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 7 คน ปริญญาเอก จำนวน 2 คน อาชีพ ครู/อาจารย์และนักวิชาการทางด้านศิลปศึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

และมีประสบการณ์การสอนศิลปะเด็ก ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติ 1 – 10 ปี จำนวน 3 จำนวน
11 – 20 จำนวน 3 คน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน

ตอนที่ 2 ผลวิจัยจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา
แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการออกแบบ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษามีความคิดเห็นว่า ในด้านการออกแบบโดยใช้วัสดุ
ธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร นักเรียนสามารถออกแบบ จากวัสดุธรรมชาติด้วยตนเอง แต่สิ่งแรกที่จะทำให้
เด็กสามารถออกแบบได้ ครูผู้สอนควรแนะนำตัววัสดุ ลักษณะรูปร่างรูปทรง คุณสมบัติของพื้นผิว
ของวัสดุ ว่าวัสดุแต่ละชนิดมีที่มาจากอะไรและเหมาะสำหรับใช้ทำอะไร เด็กควรจะมีหลักการ
สังเกตก่อน เช่น กิ่งไม้ มีรูปทรงอย่างไร จะใช้ทำอะไรได้บ้าง ครูควรแนะนำองค์ประกอบศิลปะพร้อม
ยกตัวอย่างประกอบในขั้นต้น ให้เด็กมีพื้นฐานขององค์ประกอบศิลปะอย่างง่าย และเด็กก็จะเริ่ม
ออกแบบได้เอง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาจสร้างงานได้ไม่ซับซ้อนมากนัก ครูผู้สอนควร
เป็นผู้สร้าง แรงจูงใจในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยให้เด็กได้เห็นตัวอย่างที่
หลากหลาย ทำให้เด็กเกิดความสนใจ อยากรู้อยากลองทำบ้าง เช่น การสร้างของเล่น หรืออื่นๆ ที่
เป็นรูปธรรม เด็กก็จะสามารถสร้างสรรค์งานเป็นของตัวเองได้ จากวัสดุสร้างสรรค์ สาเหตุที่ต้องให้
เด็กเห็นตัวอย่างเพราะเด็กวัยนี้อาจยังมีประสบการณ์น้อย แต่ถ้าได้เห็นตัวอย่างเด็กก็จะคิด
สร้างสรรค์ได้เอง แต่ต้องเป็นตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อไม่ให้เด็กเลียนแบบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และจะ
ทำให้เด็กได้ฝึกคิดและรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง แต่ควรให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กด้วย
และในการสร้างงานเด็กควรให้เด็กทำการออกแบบก่อน อย่างคร่าวๆ ก็จะ让孩子ได้รู้จักการ
แก้ปัญหาขั้นต้นว่า สิ่งที่เกิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ จนมาเป็นผลงานจริงเราผ่านขั้นตอน
กระบวนการ และพบปัญหาอะไรบ้าง ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กได้แก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง

2. ด้านการวางแผนการทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษามีความคิดเห็นว่า ในด้านการวางแผนการทำงานศิลปะ
โดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการวางแผนการทำงาน การจัดหาวัสดุธรรมชาติไม่ใช่ปัญหา เพราะว่าเด็กสามารถหาวัสดุได้ อาจเป็น ก้อนหิน กิ่งไม้ ใบไม้ แต่ผู้สอนควรคิดและวางแผนก่อน จึงจะรู้ว่าวัสดุชนิดใดที่น่าจะหาได้ง่ายในพื้นที่ และแนะนำว่าวัสดุที่จะใช้สร้างงานคืออะไร เพราะเด็กในวัยนี้อาจมีประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์น้อย แต่ถ้ามีคำแนะนำที่ดีเด็กก็จะสามารถวางแผนการทำงานต่อได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจึงควรให้คำแนะนำก่อน เด็กถึงจะสามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีความพร้อมและยังทำให้เด็กรู้จักเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ได้อย่างเหมาะสม และการวางแผนการทำงานยังช่วยทำให้นักเรียนทำงานสำเร็จได้ง่ายขึ้น แต่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนด้วย เพราะเด็กสามารถคิดและออกแบบได้ แต่ถ้าขาดการแนะนำ ก็อาจทำให้เด็กทำงานไม่สำเร็จได้เช่นกัน เพราะเด็กในวัยนี้อาจมีประสบการณ์ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในเรื่องของวัสดุธรรมชาติ จึงต้องอาศัยการแนะนำของผู้สอน

3. ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษามีความคิดเห็น ในด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ว่านักเรียนจะเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างสรรค์ผลงานได้ดี และทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น แต่อาจยังไม่ลึกซึ้งถึงกับเห็นคุณค่า เพราะการปลูกฝังให้เด็กรู้ถึงคุณค่าต้องใช้เวลา แต่ก็ขึ้นกับผู้สอนด้วยว่าสามารถปลูกฝังให้เด็กเห็นคุณค่าได้มากน้อยเพียงใด จะต้องสอนอย่างไร ในเชิงอนุรักษ์ ครูผู้ควรสอนว่าจะใช้วัสดุอย่างไรให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ เพื่อให้เด็กเลือกใช้วัสดุธรรมชาติอย่างเหมาะสมและเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น การบอกประโยชน์ของวัสดุก่อน ให้เด็กได้เห็นตัววัสดุก่อน ก็จะทำให้เด็กคิดสร้างงานได้ง่ายขึ้น มีการเชื่อมโยงวัสดุกับความคิดได้ง่ายขึ้น และยังเป็นการพัฒนาทางด้านทักษะและทำให้นักเรียนสร้างผลงานได้อย่างหลากหลาย แต่ก็ขึ้นกับวัสดุด้วย เพราะการใช้วัสดุที่หลากหลายก็จะทำให้เด็กสามารถสร้างผลงานได้อย่างหลากหลายยิ่งขึ้น

4. ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนโดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ว่าการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้มีแนวโน้มที่จะบรรลุผลเป็นไปได้อย่างดี และมีคุณภาพ แต่ผู้สอนต้องมีการทดลอง ศึกษาขั้นตอนมาอย่างดี เพื่อให้เหมาะกับการรับรู้ของเด็ก เพราะเด็กอาจขาดประสบการณ์ในการแก้ปัญหาขั้นต้น ขึ้นอยู่กับทักษะของเด็ก ถ้าเด็กมีพื้นฐานที่ดี

งานที่ออกมาก็มีคุณภาพดี สวยงาม ขึ้นกับตัวเด็กด้วยดังนั้นในขั้นตอนที่เด็กเริ่มออกแบบก็จะทำให้เด็กเห็นภาพว่าต้องทำอะไรครูผู้สอนจึงต้องคอยให้คำแนะนำว่าสามารถทำได้ไหม ทำอย่างไร ให้เด็กรู้ว่าสิ่งที่คิดสามารถทำให้เป็นรูปธรรมได้อย่างไร เพราะเด็กจะแก้ปัญหาตามประสบการณ์ที่มี ถ้ามีการแนะนำที่ดีก็จะทำให้เด็กสร้างงานได้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ว่าควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากธรรมชาติ โดยไม่ทำลายธรรมชาติ ให้เด็กเห็นประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติที่เหลือใช้ ไม่ต้องซื้อ ให้เกิดความสิ้นเปลือง และควรอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เด็กเห็นประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติตั้งแต่วัยเด็ก เพราะการปลูกฝังให้เด็กเห็นคุณค่าต้องใช้เวลามาก และต้องสัมผัสด้วยตนเอง จึงควรปลูกฝังตั้งแต่เด็กให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพราะอาจจะเป็นการส่งเสริมด้านการเรียนรู้ศิลปะแล้วยังเป็นการสอนให้เด็กมีแนวคิดที่จะรักษาสິงแวดล้อมที่มีอยู่ในธรรมชาติรอบตัวเด็กอีกด้วย

2. อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยจากความคิดเห็นของนักเรียน ครูศิลปศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการออกแบบโดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ

การออกแบบสร้างงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก และได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในการสร้างงาน ได้เรียนรู้และรู้จักคิดแก้ปัญหา ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ เกษร ธิตะจารี (2543) งานออกแบบและการสร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติ ในระดับประถม เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และช่วยพัฒนาความคิดความสามารถของผู้เรียน และยังเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าและความสวยงามของวัสดุธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวไว้ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มศิลปะว่า กลุ่มศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการทางศิลปะ การชื่นชมความงาม ความมีคุณค่า ซึ่ง

ทั้งหมดมีผลต่อชีวิตมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้นกิจกรรมศิลปะจึงสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง นักเรียนจึงควรได้เรียนรู้การออกแบบ และพัฒนาการออกแบบเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน และการออกแบบจะเป็นสิ่งจูงใจแก่ผู้พบเห็น และจากความคิดเห็นของครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยว่านักเรียนสามารถนำวัสดุจากธรรมชาติมาใช้ในการออกแบบสร้างงานศิลปะในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล ห่มสิงห์ (2547) เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเรื่องผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการออกแบบสร้างงานและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประกอบอาชีพในอนาคตได้ จากข้อความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การออกแบบสร้างงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 เห็นด้วยว่านักเรียนสามารถออกแบบจากวัสดุธรรมชาติด้วยตนเอง แต่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาจสร้างงานได้ไม่ซับซ้อนมากนัก ครูผู้สอนควรส่งเสริมนักเรียนโดยต้องเป็นผู้สร้าง แรงจูงใจในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยให้นักเรียนเห็นตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ และจะทำให้เด็กได้ฝึกคิด และออกแบบสร้างงานด้วยตนเอง สอดคล้องกับ มิเชล Michael (1983) องค์ประกอบของการทำงานศิลปะ ข้อแรก คือความรู้สึกรัก - แรงจูงใจ เป็นพื้นฐานและเป็นจุดเริ่มต้นของความต้องการทำงานศิลปะ ดังนั้นครูควรมีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

2. ด้านการวางแผนการทำงานโดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ

การวางแผนการทำงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติ มีความสำคัญในการสร้างงาน เพราะจะทำให้เด็กรู้จักการวางแผนการทำงานอย่างมีขั้นตอน นักเรียนจึงควรมีการวางแผนการทำงานก่อนการทำงานทุกครั้ง เพื่อเป็นฝึกให้นักเรียนมีวินัยในการทำงาน มีการเตรียมความพร้อมในการทำงาน มีการวางแผนที่จะต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ โดยครูผู้สอนควรเป็นผู้คิดและวางแผนก่อน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีจุดมุ่งหมาย และวางแผนการทำงานได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะศึกษา กล่าวว่าครูผู้สอนควรให้คำแนะนำการวางแผนการทำงานเพื่อให้นักเรียนวางแผนการทำงานได้อย่างมีความพร้อมและเลือกใช้วัสดุธรรมชาติอย่างเหมาะสมเพราะเด็กในวัยนี้อาจมีประสบการณ์ในการใช้วัสดุธรรมชาติน้อย แต่ถ้าได้รับคำแนะนำจากครูเด็กก็จะสามารถวางแผนการทำงานต่อได้ด้วยตนเอง และการวางแผนการทำงานก็จะช่วยทำให้นักเรียนทำงานสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนั้นครูควรมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่ดี เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดวางแผนการทำงานได้

3. ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ

ในด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ การส่งเสริมให้นักเรียนเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นักเรียนจะเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างสรรค์ผลงานจะทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในการสร้างงานศิลปะในระดับประถมศึกษานั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติ ในการสร้างงานศิลปะ เข้าใจเทคนิควิธีการและทักษะในการเขียนภาพระบายสี การปั้น แกะสลัก การพิมพ์ภาพ ตลอดจนคุณสมบัติของวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างงานศิลปะ แต่ละประเภทเป็นอย่างดีจึงจะสร้างงานศิลปะออกมาได้อย่างมีคุณภาพ วัสดุธรรมชาติจึงมีความสำคัญดังที่ เกษร ธิตะจารี (2543) กล่าวว่า การใช้วัสดุมีความสำคัญมาก เพราะการเลือกใช้วัสดุอย่างเหมาะสม ก็แสดงว่าผู้สร้างมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานนั้น ๆ อย่างแท้จริง วัสดุจึงจัดว่ามีความสำคัญไม่น้อย ที่จะช่วยให้การสร้างงานสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ตามที่ตั้งไว้ ส่วนในเรื่องของการปลูกฝังให้เด็กเห็นประโยชน์และคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษากล่าวว่า ขึ้นกับครูผู้สอนว่าจะสามารถปลูกฝังให้เด็กเห็นคุณค่าได้มากน้อยเพียงใด นักเรียนควรได้เห็นตัวอย่างวัสดุที่หลากหลายเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างงานศิลปะที่มีความหลากหลาย นักเรียนควรได้รับการฝึกให้คิดสร้างสรรค์ผลงานจากประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนของ Bates, (2000) รูปแบบการสอนแบบเน้นกระบวนการ ประสบการณ์จะถูกนำไปใช้สอนเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อสร้างทักษะพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ และสำรวจแนวคิดต่างๆ ทางศิลปะ และจากความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา สำหรับการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้าง สรรค์ผลงานของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั้น นักเรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุธรรมชาติได้ดี และทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

4. ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนโดยใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ

การปฏิบัติงานตามขั้นตอน จะทำให้นักเรียนสามารถทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยผ่านกระบวนการตามขั้นตอนที่วางไว้ ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานด้วยทักษะและประสบการณ์ตรง ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนควรแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติงานให้นักเรียน เพราะนักเรียนอาจมีประสบการณ์ไม่เพียงพอ แต่ถ้าได้รับการแนะนำที่ดี นักเรียนก็จะสามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ได้อย่างสมบูรณ์ การทำงานก็จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป็นการสร้างความมีระเบียบ วินัยในการทำงานให้กับนักเรียนด้วย

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ครูควรเตรียมการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่หลากหลายให้กับนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน
2. ควรมีการจัดอบรมศิลปะ โดยการใช้วัสดุธรรมชาติให้กับครู เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เห็นประโยชน์คุณค่าของวัสดุจากธรรมชาติ
3. ควรมีการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ใช้วัสดุจากธรรมชาติให้มากขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนคุ้นเคย และเห็นประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการสร้างงานศิลปะ โดยใช้วัสดุธรรมชาติ ของนักเรียนระดับอื่น
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องการสร้างงานศิลปะ โดยวัสดุธรรมชาติ
3. ควรศึกษาปัญหาของการสร้างงานศิลปะ โดยใช้วัสดุธรรมชาติเพื่อพัฒนาหลักสูตรต่อไป